

Dispozitivul hotărîrii pronunțat public la 04 decembrie 2023

Cererea de apel înregistrată la data de 11 decembrie 2023

Conform art. 236 alin. (6) CPC în cazurile prevăzute la alin.(5), completul de judecată va întocmi hotărîrea integrală în termen de 45 de zile lucrătoare de la data solicitării, atacării sau pronunțării dispozitivului hotărîrii, după caz.

Dosarul nr. 2-6126/2023

Cererea nr. 2-23045575-12-2-28032023

H O T Ă R Î R E

În numele Legii

04 decembrie 2023

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)

Instanța compusă din

Președinte de ședință, judecător Georgeta Grozav

Grefier Ana Ciobanu

Cu participarea:

R/Reclamanților SRL „Horus” și Balan Valentin – avocat Alexandru Grosu, mandat

***** din 01 februarie 2022, mandat ***** din 01 februarie 2022,

Pîrît – Costiuc Vasile, b/i ***** din 27 februarie 2009,

R/pîrîtilui Costiuc Vasile și PP „Democrația Acasă” – avocat Ion Cobîșenco, mandat

***** din 16 iunie 2023, mandat ***** din 19 iunie 2023,

examinînd în ședință de judecată publică cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Horus” și Balan Valentin către Costiuc Vasile și PP „Democrația Acasă” privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, dezmințirea informației și repararea prejudiciului moral,

a constatat:

La 27 martie 2023 SRL „Horus” și Balan Valentin s-au adresat cu cerere de chemare în judecată către Costiuc Vasile și PP „Democrația Acasă” privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, dezmințirea informației și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamanții au invocat că, la Judecătoria Chișinău (sediul Centru) se află în examinare cauza civilă nr. 2-24843/21, la cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Horus”, Balan Valentin către Costiuc Vasile și PP

„Democrația Acasă” privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, în privința informațiilor false răspândite de pîrîți în publicațiile sale pe rețelele de socializare din 20 august 2021 și 23 septembrie 2021, preluate de unele sursele mass media. La etapa de pregătire a cauzei menționate pentru examinarea în fond, pîrîții Costiuc Vasile și PP „Democrația Acasă”, în continuare răspîndesc public informații false și defăimătoare în adresa reclamanților SRL „Horus” și Balan Valentin și anume informații false și denigratoare expuse în emisiunea de la postul TV8 din data de 24 noiembrie 2022, distribuite pe rețele de socializare https://fb.watch/hdp2m9dY2g/șihttps://www.tiktok.com/@costiucvasile_/video/7169659484510506245, subtitrată ca, „....Termoelectrica prin intermediul companiei SRL „Horus” face șmecherii și diversiuni în sectorul securității energetice.....”, exteriorizînd aceste informații false și defăimătoare în adresa reclamanților, pe care reclamanții au vizualizat-o la data de 25 noiembrie 2022.

SRL „Horus” și Balan Valentin au indicat că, pentru respectarea procedurii extra-judiciare la data de 09 decembrie 2022 a fost expediată cererea prealabilă prin intermediul ÎS ”Poșta Moldovei”, în adresa pîrîților și avocatului Ion Cobîșenco, în calitate de reprezentant al pîrîților, care au fost recepționate la data de 12 decembrie 2022. Însă, nici pîrîții și nici avocatul nu au reacționat în nici într-un fel. După recepționarea avizelor poștale, a depus o cerere de concretizare a pretențiilor în cauza civilă nr. 2-24843/21. În ședința de judecată petrecută la data de 13 martie 2023, prin încheiere protocolară a fost dispusă restituirea cererii de concretizare/completare a cererii de chemare în judecată. Astfel, după ședința de judecată, a depus cerere privind eliberarea originalelor ordinelor de plată prin care a fost achitată taxa de stat și procesul – verbal al ședinței de judecată din 13 martie 2023, la care a primit un răspuns din 24 martie 2023, unde judecătorul a menționat faptul că nu poate fi eliberat procesul-verbal al ședinței de judecată din 13 martie 2023, însă confirmă că în ședința judiciară de examinare a cauzei nr. 2-24843/21, petrecută la data de 13 martie 2023, prin încheiere protocolară a fost dispusă restituirea cererii de concretizare/completare a acțiunii. Toate aceste fapte, însoțite de înscrisuri probatorii, permit reclamanților, prin intermediul avocatului, să solicite repunerea în termen pentru înaintarea prezentei acțiuni.

Reclamanții au susținut că expunerile defăimătoare ale pîrîților în emisiunea TV8 din data de 24 noiembrie 2022, constituie un atentat asupra companiei „Horus” și administratorului acestuia Balan Valentin, cu scopul defăimării, ponegrării în continuare și crearea obstacolelor în participarea la concursuri/tender în domeniul energetic pe teritoriul RM, posibil la comanda concurenților neloiali al SRL „Horus”. Consideră că aceste expuneri a pîrîțului din 24 noiembrie 2023 sînt un atac calomnios împotriva reputației profesionale ale SRL „Horus” și a omului de afaceri Balan Valentin și o

tentativă de a exclude din proiectele strategice din domeniul energetic ale Republicii Moldova. Expunerile din video reportaj sînt false și defăimătoare și afectează reputația profesională a SRL „Horus” și Balan Valentin, precum că: *min. 0:22 - „în august 2021.....deja era trucată licitație, deja erau făcute combinații; min. 0:35 - „luați bani din Europa și-i dați bani unei companii înregistrate în off-shore, care recunoaște pe site-ul lor dacă intri, la horus.md, acolo recunosc că sînt filiala companiei rusești Silovie Mașini, care aparține unui oarecare Mardașov....care este din anturajul lui Putin indirect și care este unui din cei care sponsorizează războiul.... și noi facem business cu rușii”*.

SRL „Horus” și Balan Valentin au menționat că, în combaterea celor expuse în reportajul video, declară că SA „Horus” a fost înființată la 20 iunie 1995, la data de 17 mai 2016 fiind reorganizată prin transformare în SRL „Horus”. În cei 27 ani de activitate pe compartimentul energetic, compania a activat în domeniul proiectării, livrării, demontării, montării și punerii în funcțiune a utilajului energetic. Din anul 2006, Compania „Horus” și-a extins profilul de activitate, prin dezvoltarea activității și în domeniul imobiliar. Cu referire la fondatorul SRL „Horus”, *****, este o companie legal înregistrată în Registrul Unit al Marii Britanii la data de 13 iunie 2011, cu nr. de înregistrare *****. ***** gestionează societățile comerciale cu rezidența în afara țării sale de rezidență, în strictă conformitate cu legislația țărilor în care sînt înregistrate. Toate companiile holding-ului, inclusiv fondatorul, sînt plătitoare de impozite și taxe în țările de rezidență. Activele holdingu-lui „Horus” și fondatorului, precum și cifrele anuale de afaceri se evaluează în zeci de milioane euro și atestă o situație economic-financiară stabilă a companiilor în cauză. ***** nu poate fi asimilată unui off-shore, reieșind din următoarele: În cazul unei companii de off-shore – beneficiarul nu este expus public, nu există transparență fiscală, inclusiv exteriorizează prin neprezentarea rapoartelor financiar-contabile. Referindu-se la modificările art. 7 din Legea nr. 220 din 19 octombrie 2007 privind înregistrarea de stat al persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, a fost introdusă obligativitatea declarării beneficiarului efectiv, la înregistrări sau modificări în cadrul Agenției Servicii Publice, astfel fiind exclus așa-zisul secret al beneficiarului efectiv. SRL „Horus” declară beneficiarul efectiv la orice modificare în cadrul ASP. Conform Hotărîrii Comisiei Naționale a Pieții Financiare nr. 42/5 din 12 august 2016, Marea Britanie, țară rezidență a ***** nu se regăsește în lista jurisdicțiilor ce nu implimentează standarde internaționale de transparență și cu grad sporit de risc, plus că persistă obligativitatea prezentării rapoartelor fiscale.

Reclamanții au invocat că, expunerile defăimătoare la adresa SRL „Horus” și Balan Valentin prin asimilarea activității companiei ce o administrează, ca exercitînd activitate în interesele Federației Ruse, constituie calomnie ce se pedepsește inclusiv

contravențional, Or, pîrîții doresc să creeze impresia publicului precum că grupul companiilor „Horus” activează în detrimentul statutului, menținînd legături ilegale ale oligarhului rus ***** și cu compania pretins sancționată *****. Pîrîți încearcă să influențeze publicul prin asimilarea negativă a brandului Horus cu așa zisă sponsorizare a războiului din Ucraina. Însă grupul Companiilor Horus deține relații de parteneriat de zeci de ani inclusiv cu companii Europene, iar viziunile care le insuflă sînt unilaterale, în interesul persoanelor ce îi influențează.

SRL „Horus” și Balan Valentin au solicitat admiterea cererii de chemare în judecată cu repunerea în termen de înaintare a prezentei acțiuni; de a recunoaște ca fiind defăimătoare, necorespunzătoare realității și care lezează onorare, demnitatea și reputația profesională a reclamanților, informația falsă expusă de către pîrîți în emisiunea de la postul TV8 din data de 24 noiembrie 2022, distribuită pe rețele de socializare https://fb.watch/hdp2m9dY2g/șihttps://www.tiktok.com/@costiucvasile_video/7169659484510506245, subtitrată ca, *”....termoelectrica prin intermediul companiei SRL „Horus” face șmecherii și diversiuni în sectorul securității energetice.....”*, exteriorizînd aceste informații false și defăimătoare în adresa reclamanților. De a obliga pîrîtul să publice dezmințirea, în termen de 15 zile, prin intermediul aceiași surse de informare cu următorul text: ”Eu Costiuc Vasile, conducătorul PP „Democrația Acasă” recunosc că informațiile în adresa SRL „Horus” și Balan Valentin, răspîndite public pe pagina <https://www.facebook.com/PartidulDemocratiaAcasă> și în emisiunea de la postul TV8 din data de 24 noiembrie 2022, distribuită pe rețele de socializare https://fb.watch/hdp2m9dY2g/șihttps://www.tiktok.com/@costiucvasile_video/7169659484510506245, subtitrată ca, *”....termoelectrica prin intermediul companiei SRL „Horus” face șmecherii și diversiuni în sectorul securității energetice.....”*, este falsă și nu corespunde realității, pentru ce și îmi exprim scuze publice față de SRL „Horus” și Balan Valentin. De a încasa în mod solidar de la pîrîți în beneficiul reclamanților, prejudiciul moral în mărime de 100.000 lei și toate cheltuielile de judecată.

La 28 iunie 2023, avocatul Ion Cobîșenco în interesele pârâților Costiuc Vasile și PP „Democrația Acasă” a depus referință la cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Horus” și Balan Valentin. În motivarea poziției a indicat că, informațiile care fac obiectul prezentei acțiuni nu au fost răspîndite de pîrîți și sînt de interes public, fapte investigate și publicate pe portalul de știri www.timpul.md din 22 iulie 2021, publicat de agenția de presă IPN www.ipn.md din 15 iulie 2022, portalul de știri „Punctul pe I” www.punctul.md din 03 septembrie 2021, publicate pe sit-ul de știri www.jurnal.md, s-au relatat mai multe știri vis-a-vis de SRL „Horus”.

Pîrîții au declarat că subiectul comentat de pîrîtul Vasile Costiuc face parte din sfera politică și vizează un interes public general, or, probleme din sectorul energetic al statului

sînt extrem de actuale și mediatizate în ultima perioadă, iar acest fapt impune întîietatea dreptului la libera exprimare față de dreptul privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale. Mai mult, pîrîtul Vasile Costiuc este și președintele PP „Democrația Acasă”, iar în acest sens protecția ofertă unui actor politic în legătură cu comentarea unor informații de interes public este mult mai extinsă, or, art. 41 alin. (1) din Constituție, stabilește că cetățenii se pot asocia liber în partide și în alte organizații social-politice. Ele contribuie la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor și în condițiile legii, participă la alegeri. Iar, adjectivul off-shore nu poate fi considerat că fiind defăimătoare, deoarece potrivit dicționarului explicativ al limbii romîne, această noțiune este definită ca fiind – 1 Care se referă la bani investiți în altă țară – Zonă off-shore = paradis fiscal, 2 – Care se referă la petrolul submarin.

Avocatul Ion Cobîșenco în interesele pârâților Costiuc Vasile și PP „Democrația Acasă” a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de SRL „Horus” și Balan Valentin, ca fiind neîntemeiată (f.d. 102 - 106).

Examinând probele administrate pentru dovedirea celor invocate și raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speța, instanța de judecată consideră necesar de a respinge acțiunea înaintată de SRL „Horus” și Balan Valentin, reieșind din următoarele considerente.

Conform art. 26 alin. (1) și alin. (2) CPC, procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale. Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încît părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

Conform art. 239 CPC, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Conform art. 240 alin. (1), (3) CPC, la deliberarea hotărîrii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii. Instanța judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Din materialele cauzei se constată că, la 24 noiembrie 2022, Vasile Costiuc președintele PP „Democrația Acasă” a acordat un interviu în cadrul emisiunii TV8, care
a fost difuzat pe

portalul <https://fb.watch/hdp2m9dY2g/șihttps://www.tiktok.com/@costiucvasile /video/7169659484510506245>.

Reclamantul a considerat că prin declarațiile date de Vasile Costiuc în cadrul de la postul TV8 constituie un atentat asupra companiei „Horus” și administratorului acestuia Balan Valentin, cu scopul defăimării, ponegrării în continuare și crearea obstacolelor în participarea la concursuri/tender în domeniul energetic pe teritoriul RM, posibil la comanda concurenților neloiali al SRL „Horus” și că aceste expuneri a pîrîtului din 24 noiembrie 2023 sînt un atac calomnios împotriva reputației profesionale ale SRL „Horus” și a omului de afaceri Balan Valentin și o tentativă de a exclude din proiectele strategice din domeniul energetic ale Republicii Moldova. Expunerile din video reportaj sînt false și defăimătoare și afectează reputația profesională a SRL „Horus” și Balan Valentin.

În scopul soluționării amiabile a litigiului, la data de 09 decembrie 2022 a fost expediată cererea prealabilă prin intermediul ÎS ”Poșta Moldovei”, în adresa pîrîților și avocatului Ion Cobîșenco, în calitate de reprezentant al pîrîților, care au fost recepționate la data de 12 decembrie 2022. După recepționarea avizelor poștale, a depus o cerere de concretizare a pretențiilor în cauza civilă nr. 2-24843/21. În ședința de judecată petrecută la data de 13 martie 2023, prin încheiere protocolară a fost dispusă restituirea cererii de concretizare/completare a cererii de chemare în judecată. Astfel, după ședința de judecată, a depus cerere privind eliberarea originalelor ordinelor de plată prin care a fost achitată taxa de stat și procesul – verbal al ședinței de judecată din 13 martie 2023, la care a primit un răspuns din 24 martie 2023, unde judecătorul a menționat faptul că nu poate fi eliberat procesul-verbal al ședinței de judecată din 13 martie 2023, însă confirmă că în ședința judiciară de examinare a cauzei nr. 2-24843/21, petrecută la data de 13 martie 2023, prin încheiere protocolară a fost dispusă restituirea cererii de concretizare/completare a acțiunii (f.d. 18-26).

Potrivit art. 43 Cod civil, în condițiile legii, orice persoană fizică are dreptul la viață, la sănătate, la integritate fizică și psihică, la libera exprimare, la nume, la onoare, demnitate și reputație profesională, la propria imagine, la respectarea vieții intime, familiale și private, la protecția datelor cu caracter personal, la respectarea memoriei și corpului său după deces, precum și la alte asemenea drepturi recunoscute de lege. Aceste drepturi sînt insesizabile și inalienabile.

La art. 2 al Legii nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare este specificat, inter alia că termenii și expresiile utilizate în prezenta lege au următoarele semnificații: *defăimare* – răspîndire a informației false care lezează onoarea, demnitatea și/sau reputația profesională a persoanei; *răspîndire a informației* – proces de transmitere a informației către alte persoane (cel puțin către o persoană, exceptînd persoana lezată). *răspîndire a informației* – proces de transmitere a informației către alte persoane (cel

puțin către o persoană, exceptând persoana lezată); *informație* – orice expunere de fapt, opinie sau idee sub formă de text, sunet și/sau imagine; *fapt* – eveniment, proces sau fenomen care a avut sau are loc în condiții concrete de loc și timp și a cărui veridicitate poate fi dovedită; *judecată de valoare* – opinie, comentariu, teorie sau idee care reflectă atitudinea față de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit; *interes public* – interes al societății (și nu simpla curiozitate a indivizilor) față de evenimentele ce țin de exercitarea puterii publice într-un stat democratic sau față de alte probleme care, în mod normal, trezesc interesul societății sau al unei părți a ei; *persoană care exercită funcții publice* – persoană fizică care exercită atribuțiile puterii publice (executive, legislative ori judecătorești) sau persoană juridică ce prestează servicii de utilitate publică, sau persoană fizică care administrează persoana juridică ce prestează servicii de utilitate publică ori subdiviziuni ale acesteia; *persoană publică* – persoană care exercită funcții publice sau o altă persoană care, datorită statutului, poziției sociale sau altor circumstanțe, trezește interesul public; *dezmințire* – infirmare a relatărilor defăimătoare cu privire la fapte care nu corespund realității.

Potrivit art. 3 alin. (2) Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, libertatea de exprimare protejează atât conținutul, cât și forma informației exprimate, inclusiv a informației care ofensează, șochează sau deranjează. Aliniatele (3) și (4) art. 3 al aceleiași Legi prevede că exercitarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrângeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea și morala, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești. Restrângerea libertății de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut la alin.(3) și doar în cazul în care restrângerea este proporțională cu situația care a determinat-o, respectându-se echilibrul just dintre interesul protejat și libertatea de exprimare, precum și libertatea publicului de a fi informat.

Conform art. 7 alin. (1), (2), (3), (4) și (5) Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale lezate prin răspândirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie. Persoana lezată prin răspândirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informația cumulează următoarele condiții: este falsă, este defăimătoare și permite identificarea persoanei vizate de informație. Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (2) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat. Persoana lezată prin răspândirea unor

judecăți de valoare poate fi restabilită în drepturi dacă judecățile de valoare cumulează următoarele condiții: nu se bazează pe un substrat factologic suficient, au un caracter defăimător, permit identificarea persoanei vizate de informație. Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(4) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, sau publicarea unei replici, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat.

În conformitate cu art. 15 alin. (1), (2) al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, persoana care se consideră defăimată poate solicita, prin cerere prealabilă, autorului informației și/sau persoanei juridice care a răspândit-o rectificarea sau dezmințirea informației defăimătoare, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor și compensarea prejudiciului cauzat. În caz de deces al persoanei defăimate, cererea prealabilă se depune de către persoana interesată. Cererea prealabilă se depune în termen de 20 de zile de la data la care persoana a aflat sau trebuia să afle despre informația defăimătoare. Acesta este un termen de prescripție. La împlinirea unui an din ziua defăimării, persoana nu poate solicita repunerea sa în termenul de depunere a cererii prealabile.

Potrivit art. 16 alin. (1) – (5) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, cererea prealabilă se examinează în termen de 5 zile de către autorul informației și, după caz, de către persoana juridică ce a răspândit această informație. Dacă se constată că informația la care se referă cererea prealabilă este falsă sau nu se bazează pe un substrat factologic suficient, persoana juridică ce a răspândit informația sau autorul informației satisface cererea prealabilă, fiind obligat să efectueze, după caz, rectificarea sau dezmințirea informației defăimătoare, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor și compensarea, la cerere, a prejudiciilor cauzate. Rectificarea sau dezmințirea informației, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor se efectuează în termen de 15 zile de la data examinării cererii prealabile, iar dacă informația a fost răspândită de mass-media și publicația sau emisiunea care a răspândit această informație apare mai rar decât o dată la 15 zile, în următorul număr sau emisiune. Plata compensațiilor în temeiul cererii prealabile se efectuează în termen de 15 zile de la data examinării cererii prealabile sau într-un alt termen convenit de părți. În cazul refuzului de a satisface, integral sau parțial, cererea prealabilă, persoana lezată poate depune cerere de chemare în judecată.

Iar, articolul 17 alin. (1) al Legii citate supra, statuează că, cererea de chemare în judecată cu privire la defăimare poate fi depusă în termen de 30 de zile. Acest termen curge de la: a) data primirii răspunsului la cererea prealabilă; b) data expirării termenului pentru examinarea cererii prealabile.

Astfel, raportând normele legale citate mai sus în coraport cu circumstanțele de fapt ale speței constatate anterior, instanța de judecată constată că acțiunea SRL „Horus” și

Balan Valentin a fost depusă în instanță cu respectarea procedurii prealabile și cu respectarea termenului de prescripție, din care considerente, instanța de judecată are obligația de a se expune în fond asupra pretențiilor formulate de către reclamant.

Potrivit art. 24 alin. (1) al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, reclamantul trebuie să dovedească următoarele: a) pârâtul a răspîndit informația; b) informația îl vizează și este defăimătoare; c) informația constituie o relatare cu privire la fapte și este în esență falsă; sau d) judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient; e) existența și cuantumul prejudiciului cauzat.

În acest sens, instanța de judecată menționează că, pentru a aprecia dacă libertatea de exprimare a pârâtului urmează a fi limitată, prin obligarea de a dezminți informația, este necesar de a stabili raportul proporționalității dintre dreptul la libera exprimare și dreptul la viața privată.

Astfel, din interpretarea corectă a normelor legale enunțate, se înțelege că onoarea este un sentiment complex, determinat de percepția pe care fiecare persoană o are despre demnitatea sa, în timp ce reputația înseamnă felul în care o persoană este considerată în societate și este dobândită prin modul exemplar în care persoana se comportă în societate.

Totodată, instanța reține că, persoana care se consideră lezată poate solicita recunoașterea faptului defăimării sau dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului moral, iar restabilirea persoanei în drepturi poate fi făcută numai în cazul în care s-a constatat cu certitudine că informația este falsă.

Respectiv, aspectul defăimător al informației nu se prezumă, iar persoana care se consideră lezată urmează și are obligația să dovedească că a suferit o atingere a personalității, a reputației profesionale.

Instanța de judecată conchide că SRL „Horus” a cărui administrator este Balan Valentin, este o companie de activitate pe compartimentul energetic, compania a activat în domeniul proiectării, livrării, demontării, montării și punerii în funcțiune a utilajului energetic și a fost expusă public pe mai multe portalul de știri, respectiv nu poate să nu trezească interesul întregii societăți. Astfel, art. 2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, stipulează că interesul public este definit ca fiind interes al societății față de evenimentele ce țin de exercitarea puterii publice într-un stat democratic sau față de alte probleme care în mod normal, trezesc interesul societății sau el unei părți a ei.

Totodată, în cauza *Wirtschafts-Trend ZeitschriftenVerlags GMBH v. Austria* (nr. 58547/00) Curtea Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului a indicat că limitele criticii admisibile sunt mai ample în cazul persoanelor publice decât în cazul unui simplu particular.

La caz, instanța constată că reclamantul nu a demonstrat caracterul defăimător al informației, or, informația la care a făcut referire nu poartă un caracter defăimător, fiind

declarații cu privire la activitatea reclamantului SRL „Horus” și în cadrul unor dezbateri de maxim interes general pentru societate și cu întemeierea lor pe un substrat factologic esențial.

Subsecvent, instanța de judecată va respinge ca neîntemeiate argumentele reclamantului cu privire expunerile pîrîtului din 24 noiembrie 2023 precum că sînt un atac calomnios împotriva reputației profesionale ale SRL „Horus” și a omului de afaceri Balan Valentin și o tentativă de a exclude din proiectele strategice din domeniul energetic ale Republicii Moldova, or, art.10 din Convenția Europeană protejează nu doar substanța ideilor și a informației exprimate, dar și forma pe care aceasta o ia (cauza *Oberschlick v. Austria*, seria A no. 204, p. 25, § 57), iar libertatea de exprimare acoperă un posibil recurs la un anumit grad de exagerare, sau chiar provocare (cauza *Prager and Oberschlick v. Austria* seria A no. 313, p. 19, § 38).

Concomitent, trebuie de reținut că art. 10 protejează informațiile și ideile care ofensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și liberalismului, fără de care nu există „societatea democratică” (cauza *Handyside v. the United Kingdom*, seria A no. 24, p. 23, § 49), iar libertatea de exprimare constituie una din fundamentele esențiale a unei societăți democratice și una din condițiile de bază al progresului ei și al auto-perfecționării individuale.

Respectiv, persoanelor care participă la o dezbatere publică cu privire la o chestiune de interes general le este permis să recurgă la un anumit grad de exagerare sau chiar provocare sau, cu alte cuvinte, să facă afirmații oarecum excesive, la caz pîrîtul Costiuc Vasile a participat la emisiune de la postul TV în calitate de președinte al PP „Democrația Acasă”.

În acelaș context, instanța menționează că, potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, au fost delimitate trei categorii principale de exprimării, acestea fiind: politică, artistică și comercială, acordându-i cea mai mare importanță protecției exprimării politice, care a fost definită foarte larg, astfel încât să includă discursurile privind toate chestiunile de interes public general.

Astfel, problemele identificate ca fiind de interes public general includ: examinarea cauzelor în justiție, mediul înconjurător, sănătatea publică, abuzul de putere din partea poliției, cruzimea față de animale, proasta gestionare a patrimoniului public, comportamentul ilegal al procurorilor, corupția funcționarilor de stat și activitățile entităților comerciale puternice (cauza *Steel și Moris vs Regatul Unit*).

În cauza *Dichand și alții v. Austria* (nr. 18243/04) cu privire la necesitatea ingerinței în libertatea de exprimare a reclamantilor, CtEDO a considerat că judecățile de valoare pe care le-a făcut primul dintre ei au o bază factuală suficientă, cât timp acesta nu a invocat o stare de fapt mincinoasă. Curtea a amintit că dl. *Graff* era un om politic

important care trebuie să suporte un anumit nivel al criticii activității sale publice și private. Chiar dacă tonul articolului din ziar era virulent și polemic, Curtea a indicat că art. 10 protejează și astfel de informații sau idei, iar, în speță, ele reprezentau o opinie cu privire la activitatea unei persoane publice.

Conform art. 26 alin. (1) și (2) al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, orice persoană este în drept să ceară în instanța de judecată dezmințirea relatărilor false și defăimătoare cu privire la fapte. În cazul în care instanța de judecată va stabili că acțiunea cu privire la răspîndirea informației false și defăimătoare este întemeiată, iar reclamantul solicită publicarea unei dezmințiri, instanța va dispune dezmințirea relatărilor false și defăimătoare, indicînd în dispozitivul hotărîrii textul dezmințirii.

Instanța de judecată reiterează că, prevederile legale citate supra, trebuie interpretate și aplicate în concordanță cu jurisprudența Curții Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, pentru că libertatea de exprimare este garantată și de art. 10 din Convenția Europeană, care prin paragraful al doilea permite statelor să aducă anumite limitări acestei libertăți, cu condiția să respecte cerințele prevăzute de Convenție pentru valabilitatea lor. Astfel, s-a prevăzut că „exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrîngerii sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru protecția reputației sau a drepturilor altora.

Astfel, pentru a fi convențională, ingerința în libertatea de exprimare trebuie să îndeplinească trei condiții cumulative prevăzute de paragraful 2 al art. 10 CEDO, și anume: i) măsura să fie prevăzută de lege; ii) să urmărească unul din scopurile legitime prevăzute în paragraful 2; iii) și să fie necesară într-o societate democratică pentru atingerea lor.

Cu referire la prima condiție ca măsura să fie prevăzută de lege, instanța reține prevederile sus-citate de la art. 3 alin. (1), (2) și (3) al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, care prevăd condițiile și temeiurile de limitare a libertății de exprimare.

Iar, în privința condiției ca măsura să urmărească unul din scopurile legitime, instanța reține că unul din scopurile legitime prevăzute în paragraful 2 al art. 10 din Convenție, este protecția reputației altora. Respectiv, odată ce s-a constatat cu certitudine că măsura de limitare a libertății de exprimare este prevăzută de lege și a urmărit un scop legitim, în continuare urmează a fi examinată cea de a treia condiție și anume, dacă există un just echilibru între, pe de o parte, protecția dreptului consacrat de articolul 10 CEDO și, pe de altă parte, aceea a dreptului reclamantului la protecția onoarei, demnității și

reputației profesionale, care, ca elemente al vieții private, sunt garantate de art. 8 al Convenției.

Subsecvent este de menționat că determinând distincția clară între informații, denumite fapte, și opinii, denumite judecăți de valoare, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a remarcat că existența faptelor poate fi demonstrată, în timp ce adevărul judecăților de valoare nu este susceptibil de a fi dovedit.

În cazul judecăților de valoare, proba veridicității este imposibilă, iar exigența administrării ei afectează esența libertății de opinie, care constituie unul din elementele fundamentale ale dreptului garantat de art.10 din Convenție.

Totodată, instanța de judecată va reține prevederile art. 18 alin. (3) al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, care stipulează că, în cererea de chemare în judecată, reclamantul va indica exact relatările cu privire la fapte a căror dezmințire se solicită și textul dezmințirii sau judecățile de valoare fără substrat factologic suficient.

Prin urmare, reieșind din normele legale menționate mai sus în coroborare cu materialele cauzei și faptele stabilite de instanța de judecată, se respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată SRL „Horus” și Balan Valentin privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, dezmințirea informației și repararea prejudiciului cauzat.

Potrivit art. 117 alin (1) CPC, probe în cauze civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.

Conform art. 118 alin. (1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale.

Potrivit art. 121 CPC, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În conformitate cu art. 130 CPC, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărîre motivele concluziilor

sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele. Proba este declarată ca fiind veridică dacă instanța constată prin cercetare și comparare cu alte probe că datele pe care le conține corespund realității.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

Ca urmare a faptului că reclamantul SRL „Horus” și Balan Valentin nu au avut câștig de cauză, acestuia nu i se va compensa cheltuielile de judecată suportate în legătură cu examinarea cauzei în instanță și vor fi compensate cheltuielile suportate de pîrît pentru asistența juridică.

În conformitate cu art. 26, 94, 236-241, 357 Cod de procedură civilă, instanța de judecată

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se repune în termenul de înaintare a cererii de chemare în judecată SRL „Horus” și Balan Valentin către Costiuc Vasile și PP „Democrația Acasă” privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, dezmințirea informației și repararea prejudiciului moral.

Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Horus” și Balan Valentin către Costiuc Vasile și PP „Democrația Acasă” privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, dezmințirea informației și repararea prejudiciului moral, ca fiind neîntemeiată.

Se încasează de la SRL „Horus” și Balan Valentin în beneficiul lui Costiuc Vasile, cheltuielile pentru asistența juridică în mărime de 9.491,63 lei (nouă mii patru sute nouăzeci și unu lei și șaizeci și trei bani).

Hotărîrea cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Președintele ședinței,
judecător

Georgeta Grozav